

KURJER LITTEWSKI

W WILNIE DNIA 31. STYCZNIA V. S. ROKU 1812

HISZPANIA I PORTUGALIA

z Madrytu 20 grudnia

Podług listów z Bilbao, liczba wojsk fr. w Asturyi znacznie się pomnożyła, i najważniejsze miejsca zaięła. Jrał Bonnet dowodzący w Asturyi miał główną kwaterę w mieście *Oviedo*; lecz zamierzył opuścić ją, wkrótce mając postąpić w głąb zachodniej Asturyi. — Oddział przedniej straży fr. wszedł do *Luarca*, i tam wiele własności ang. zdobył. — Milicje galicyjskie wyciągnęły słaby kordon między *Valdejerreiro* a portem *Ribadeo*. Większa część rokoszanów asturyjskich zniesiona, niedobitki ich schroniły się w góry z tamtej strony rzeki *Nocera*. W wielu rozprawach zupełną buntownicy klęską ponieśli: główny korpus galicyjanów, któremu powierzono obronę tej prowincyi, postąpił ku *Astorga* chcąc siły rozrywać, ale Jrał *Dumoulin* wyruszywszy przeciwko niemu zmusił uciekać. Tak więc działania nieprzyjaciół zupełnie zniszczone. Francuzi mogliby się byli aż do *Lugo* i w głąb Galicyi posunąć bez przeszkody, gdyby to było planem ich dowodcy. Jrał galicyjski *Abadia* urządził na nowo przy *Valdefario* swój korpus. Twierdzą, że go opłacaia anglicy, gdyż iunta galicyjska nie jest w stanie utrzymywania. Korzystając z położenia swego galicyjanie, mają zawsze stały związek z Anglią i jednakże dotąd niechcieli przyiść do *Korunny*, *Ferrolu*, *Vigo*, osad ang. Przednia straż ang. w Portugallii, stoi nad brzegami rzeki *Kca*. Inne dywizye iako też portugalczykowie rozłożyli się w szrodku *Beiry*. *Wellington* ma być z główną kwaterą w *Viseu*, gdzie przed wkroczeniem *Masseny* zostawał. Zamierzone uderzenie na francuzów w *Salamance* nietylko nie nastąpiło, ale zda się że i nie nastąpi. Dla niedostatku żywności, wielu anglików w odleglejsze pociągnęło strony. Ciężka ich jazda jest aż w okolicy *Koimbry*. Francuzi nic dotąd przeciw anglikom nieprzedsiewzięli. Część północnego wojska w *Salamance* zaięła zimowe leże aż do prowincyi *Valladolid*. Wojsko *M. Marmont* spokojnie zachowuje się na swych leżach i na nowe czeka rozkazy. Korpus z anglików i portugalczyków złożony stoi ciągle przy *Alcantara* pod irłem *Hill*. *Kastannos* z dywizją hiszp. zajmuje stanowiska przy *Portalegre* dla uważania francuzów pod *Badaioz* będących. Od wojska *M. Suchet* ciągle najpomyślniejsze odbieramy doniesienia. Obleżenie *Walencyi* dzielnie popiera, a francuzi na prawym brzegu rzeki *Gwadalaviar* będący, są w dostatecznej sile do odparcia wszelkiej napaści ku oswobodzeniu tej twierdzy. Podobno już kilka zaszło potyczek ze strażą rokoszanów. Bez wątpienia wkrótce to miasto otworzy swoje bramy.

Z Sewilli 7 grudnia

Wiadomości z *Jelves* pod dniem 19 listopada donoszą, iż wielkie nieporozumienie między portugalczykami i anglikami panuje. Dnia 21 listopada, oficer ang. przeprowadzający do *Badaioz* zamienionego oficera fr. napotkał blisko tego miasta kupę łot-

row hiszp. która na mały oddział jego żołnierzy uderzyła. Bronił się mężnie ten oficer ang; lecz oskoczony od bardzo przewyższającej liczby, poległ kilku kulami przeszyty. Wysłany oddział od gubernatora *Badaioz* przybył w sam czas na uratowanie oddziału ang. Oficer ang. który poległ, nazywał się *King* i był krewnym *Lorda Nelsona*. Pochowano ciało jego w *Badaioz* ze wszelką czcią wojskową. Jrał *Leval* przeprowadzając się przez *Gwadianę*, przybył dnia 27 listopada do *St Rocha*. Przednia straż jego napotkała mocny oddział z korpusu *Balleisterosa*, ubiła mu 50 ludzi i wzięła 40 w niewolę: pomiędzy temi znajdnie się 3ch oficerów. Gdy tylna straż nieprzyjacielska zbliżyła się pod *S. Roch*, jazda nasza uderzyła i zapędziła się do szrodku wojska, które się schroniło pod działą gibraltarskiej twierdzy. W rozprawie tej rokoszanie utracili 32 ieńców, pomiędzy którymi było dwóch oficerów. Dnia 28 *Balleisteros* chcąc odebrać stanowisko la *Carbonera* znajdujące się po lewey stronie *S. Roch*, wysłał 2000 ludzi. Półk 43 liniowy ruszył na odparcie tej kolumny: 2 kompanie wołyżerów wspierane od pierwszego batalionu, dostatecznymi były na zadanie nieprzyjacielowi zupełnej klęski. Nie wielu zabraliśmy ieńców, ale liczba poległych i ranionych była znaczną. Rozprawa ta czyni wielki zaszczyt półkowi 4temu. Jrał *Leval* wspomina z zaletą o kompaniach z *Villa-Real* i strzelcach z nadbrzegów *Malagi*.

Dnia 29 Jrał *Barrois* złączył się z Jralem *Leval* w *S. Roch*. *Balleisteros* cofnął się z całym swym wojskiem pod działą *Gibraltaru*. *Capons* zamknął się w twierdzy *Tarifa*. Ponieważ kolumny ruchome bezustannie dniem i nocą ścigają i wytopiają *guerillas* tak nazwane kupy łotrow i łotrow; a zatem wielu rokoszanów przybywa oddziałami, składa broń i podda się. Niektórzy z hersztów weszli już w służbę króla *Józefa* i wiernie sprawują się. Lud czuje nakoniec potrzebę uśmierzenia łotrowstwa. Wiele wiossek, iako to: *Baldias*, *Escuar*, *Fuente del Esparto*, *Sovilao*, *Alcolala Real*, *Puebla de los Infantes*, *Aelanius*, *Salobregna*, i *Berechuel* odparły hordy włocegow. Dnia 4 listopada, ruchoma kolumna, zostająca pod dowództwem podpułkownika *Bellange*, złożona z wołyżerów 58go półku, z kompanii przewodników z *Malagi* i z oddziałów 21go pułku dragonii; napotkała liczną hordę; na którą natarłszy zupełnie rozproszyła w jedney chwili; 40tu łotrow poległo na placu, a wielu zabrano w niewolę. Gdy to się działo, korpus wynoszący 500 rokoszanów, odparłszy kapitana *Serra*, z 21 pułku dragonii, stojącego z garstką ludzi na górach *Marbella*, zaiął stanowisko; kapitan *Serra* korzystając z takowego obrótu, uderzył na nieprzyjaciela z jazdą, ubił mu 40tu ludzi a 3 wziął w niewolę. Rokoszanie pomimo przewyższającej swej siły, pierzchnęli na wszystkie strony. Rozprawa ta, przynosząca wielki zaszczyt kapitanowi *Serra*, rozniosta postrach pomiędzy rokoszanów. Dowódca w *Patna*, spotkawszy pomię-

dzy Hornachdos i Posades horde z Tamborlan, uderzył na nią i zupełnie rozproszył: 10ciu łotrow padło trupem na poboiovisku. Gwardya obywatelska z Posades zasłużyła na pochwałę. Od dnia 1 do 6tego listopada, przybyło do nas w okolice Kordui 53 rozproszonych lub zbiegłych i oświadczyło swoją podległość. D. 1go listopada przybyła do Capillera horda składająca się z 60 łotrow, prowadząca z sobą kilkunastu ludzi bezbronnych, którzy schronili się po rozmaitych miejscach, niechcąc służyć złej sprawie. Łotry, dowiedziawszy się o nadchodzącej kolumnie fr. zabierali się już do wyścia z Capillera; gdy w tym rozbroieni niechcieli pójść za nimi i oparli się swoim uciemięźcielowi, których rozgromili. Dnia 3go listopada, podpółkownik Chatelain, pobił zupełnie w okolicach Hurro horde Alcada z Olivar; ubił iey 40tu ludzi, zabrał wiele broni i koni, resztę zaś rozproszył. Dnia 4 oddział hiszp. i strzelców góralow wziął w niewolę dwóch zbiegłych officerow, błakających się od czasu porażki herszta Montijo. Mały oddział ruchomey kolumny, pod dowództwem kapitana Braye, z 40 półku, pobił i rozproszył horde Alcada z Valor; ubił iey 10 ludzi i zabrał tyleż koni. Mieszkańcy w Soroilan, chociaż bezbronni, odpędzili w nocy z dnia 5go na 6ty listopada, hordy łotrowskie będące pod dowództwem Diaza i Goldico. Dowódca Lianoso rozproszył, dnia 5 w górach Alpuxares oddział wynoszący 150 łotrow i zostający pod sprawą 3 hersztow, z których ieden nazwiskiem Gallegos umknął z 50 ludźmi. Mieszkańców w Berhul usiłowania i wierności niemożna dosyć wychwalić. Horda Alcada z Olivar poszła zupełnie w rozsypkę. Łotry którzy ją składali, znajdują się w największej nędzy i błakają się bez żywności i odzieży po górach.

z Londynu 5 stycznia

Przybyła tu fregata Latona z Lizbony, przeprowadzająca 15 okrętów przewozowych, na których jest wielu chorych i rannych z wojska ang. Do Plymouth zawinęła fregata St. Fiorenzo z choremi i rannymi z tegoż wojska port. Donoszą one że rycerstwo nasze stanęło na leżach i że dotąd nic ważnego w żadnej części półwyspu nie zaszło. Według listów z Kadix, nieustają spory między rządem hiszpańskim a posłem angielskim Henrykiem Wellesley. Francuzi gotowali się uderzyć na Tarifa, i spodziewano się, iż to miasto dostanie się w ich ręce, pomimo to, że nadpłynął tam okręt liniowy i kilka mniejszych wojennych statków dla obrony iego.

Do tych wiadomości przydadź należy list lorda Wellingtona do lorda Liverpool z Franady pod d. 12 grudnia pisany w słowach. „ Po moim ostatniem doniesieniu d. 4 nie uczynił nieprzyjaciel żadnego poruszenia ważnego. Odebrałem wiadomości z Kadix do d. 21 listopada dochodzące. Według tych Jrał Ballesteros musiał się znowu cofnąć. Widać że nieprzyjaciel ściągnął nieco wojska z Grenady i połączył się z dywizyją Jrał Semele, należąca do korpusu 1wszego. Inny list pod d. 8 grudnia donosi, że Ballesteros d. 30 listopada znowu się cofnął pod działą Gibraltaru, i że tam wysiadło 2000 żołnierzy dla wsparcia hiszpanów.

Powszechnie tu mówią, że ministrowie nasi nie chcą dać więcej pieniędzy Reienicy Kadixkiej, i że wojsku hiszpańskiemu w Kadix, iako też galicyjskiemu, na wszystkim brakuie. Rozumiano, iż opatrywano dotąd należycie Kadix zbożem z Ameryki; lecz pokazuje się, iż racyie żywności dawane żołnierzom a maytkom hiszpańskim w Kadix, nie były dostateczne. Mimo ogromnych sum wysypanych na sprawę Hiszpanii, wojsko iey zostaje w nędzy, a Regencya niema pieniędzy.

F R A N C Y J A

Z Paryża 17 stycznia

Dnia 15 podpisał Napoleon arcy ważny dekret urządzający fabryki cukru z burakow, zadać mający śmiertelny cios handlowi osadniczemu. W fabrykach założonych w Strażburgu, Doui, Vertu, Castesnandary, urządzać kazał szkoły szczególnie dla nauki chemicznego processu wyciągania cukru z ćwikły. Do tych szkół przeznaczył 100 uczniów, którzy mają być wybranymi z pomiędzy uczących się farmacyi, chemii i medycyny. Po tysiąc frankow przeznaczył dla każdego postęp czyniącego w tey nauce a nadto zapewnił dla nich dyrekcją innych fabryk, jeżeliby okazali się zdatnymi. Ministrowi wewnętrznemu zalecił zasiać burakami 10000 łanow. Postanowił dać pozwoleń na 500 tylko fabryk cukru burakowego wszystkim tym, którzy już trudnili się tą robotą w 1811 roku, i wszystkim tym którzy porobią zakłady w ciągu 1812 roku do wyrabiania podobnegoż. Każdy otrzymujący pozwolenie obowiązany wyrobić do 1813 roku najmniej 10000 kilogramów; i wszyscy ci wolni będą na lat 4 od wszelkiej opłaty. Ktoby udoskonalił proces fabrykacyi cukru otrzyma przedłużenie tych przywileiow. Minister wewnętrzy ma założyć 4 fabryki imperatorskie wyrobić mające najmniej 2 miliony kilogramów na rok. W Rambouillet także będzie założona fabryka na 20000 kilogramów. (*Korr. hamb.*)

Wyrok imperatorski, obeymujący urządzenia głównego sztabu w twierdzach, zawiera w sobie jeszcze oprócz już wiadomych następujące przepisy. Każdy dowódca powinien twierdzę swoją tak uważać, iak gdyby była wystawioną na niebezpieczeństwo napadu, lub mogła przejść nagle ze stanu pokoju do stanu wojny i oblężenia. Dla czego, w czasie nawet pokoju, plan swóy obrony i służby ma stosować do naypodobniejszego domysłowego napadu, i na wszelki przypadek powinien rozstawić w tey myśli swoje strażę i oddziały, iako też rozporządzić obróty wojska. Dowódca twierdzy naradza się z dowódcami wojska, artyleryi i inżynierow, tudzież z inspektorem popisów i kommissarzem woienym, albo z każdym z osobna, albo razem, składając radę obrony; lecz sam ieden rozstrzyga, nawet pomimo zdania rady, które iednak wyjawione być nie może. Dowódca twierdzy każe koleją sypać zewnętrzne swoje szanice, a potem przednie rowy, daley przednie i tylne wały, oraz ostatnie okopy, ażeby ieden lub kilka szturmów mógł wytrzymać. Do tych robot użyje mieszkańców, tudzież gmachow, domów i materyałow z mieszkań uszkodzonych przez bomby. Dowódca w tey obronie ochraniać będzie załogę swoją, ammunicyją i żywność w następującym sposobie: naprzód, ażeby do szturmów i odzyskania zewnętrznych szanow, mianowicie zaś do szturmu przeciwko głównej twierdzy, miał w odwodzie świeży korpus złożony z ćwiczonych i dobranych żołnierzy; powtóre, ażeby mu pozostała dostateczna ilość amunicyi i żywności, dla dzielnego wytrzymania ostatnich attakow. Jeżeli dowódca widzi, iż niemoże się dłużej utrzymać, powinien zwołać radę obrony, i ułożyć się z nią względem sposobów przedłużenia oblężenia; lecz sam w tey mierze stanowi, i jeżeli można idzie za nayodważniejszą radą. W każdym razie on ieden oznaczyć powinien czas, sposob i warunki poddania się. Do tey zaś chwili niepowinien tyle ile być tylko może wdawać się z nieprzyjacielem, i mieć z nim żadnych związkow. W żadnym przypadku, niepowinien wyieźdzać dla układania się i nikogo innego do tego używać, prócz officerow, których moc duszy, stałość, odwaga i przychylność do rządu, są mu osobiście znane. (*z Berlińskiey*)

Dziś, sławny ze swojego systematu czaszkowego lekarz Gall zaczyna tu nowy kurs nauki swojej o poznawaniu zdolności i skłonności człowieka z kształtu i wypukłości głowy. Do tej nauki ma wielki zbiór czaszek rozmaitych ludzi, iako też wiele bustów zdjętych ze statui starożytnych mężów znanych w historii ze swoich obyczajów. Nadzwyczajna tego lekarza nauka przypomina biegłość szwajcara Lawatera czytania ludzkich charakterów w rysach twarzy i spójrzeniu. (z dzieł państwa)

Z Lyonu 11 stycznia

Wiadome powszechnie prawa przeciwko grom hazardownym, zawsze i wszędzie ogłaszane, szczególniej za rządów Napoleona wykonywają się we Francji. Baczną policyją oczyszczając te iaskinie swywoili, gdzie młodzież traci zwyczajnie honor, majątek a czasem i życie, schwyciła tu w jednym domu 13 bankierów, zabrała pieniądze i dla poprawy razem z gospodarzem do więzienia zaprowadziła. (z dziennika państwa.)

BRITANIA WIELKA

Z Londynu 10 stycznia

Król zostaje teraz w ustawicznym, lecz spokojnym błędzie. To przynajmniej pociesza każdego dobrego anglika, że nie cierpi żadnych boleści. Zdać mu się, że jest już w niebie, rozmawia z aniołami i innymi wyższymi nad ludzką naturę istotami. Co do ciała, tyle jest zdrowy, ile nim człowiek stary być może; lecz żeby mógł kiedy zdrowy rozum odzyskać, już stracona nadzieja. (Zuschauer.)

Xiążę Reient posłał na wyspę Jersey i Guernesey, gdzie niesnaski panują, kommissarzów dla poprawienia ich konstytucji. Zlecenie takowe jest nowym zjawieniem na politycznym horyzoncie naszym. Mieemy przynajmniej nadzieję teraz (mówi dziennik Morning Chronicle) że ministrowskie dzienniki nie poważą się nazywać nas Jakobinami, gdy żądamy poprawy konstytucji większej wyspy, aniżeli Jersey lub Guernesey, to jest Anglii i Szkocji.

Od panowania Elżbiety zacząwszy, aż do roku 1793 do rządów Jerzego 3go, wybito w Anglii pieniędzy za 116,063,666 f. ster. Od tego czasu do roku 1797 wybito za 8,121,122 f. sterl. Teraz jest w Anglii gotowych pieniędzy najwięcej za 37 milionów f. sterl. (1480 milionów zł. pol.)

Xiążę Yorck, wódz naczelny, miał przed kilku dniami długą rozmowę z Xciem Reientem—P. Evan Nepean mianowany wielkorządcą w Bombay na miejsce P. Duncan.—Korweta amer. le Hornet, płynąca do Anglii osiadła na haku przy Cherburgu. Niosła ona JP. Bidewell nowego posła ziedn. stanów przy rządzie naszym.

Projekt podany w kongresie ziedn. stanów Ameryki względem cofnięcia prawa niewpuszczania towarów i okrętów ang. do portów tychże stanów, odrzucony większością 60 przeciw 40 głosom. Tak więc spełzła wszelka nadzieja przyjacielskiego ułożenia się z Ameryką. Wszystko zaś oznacza, iż rząd amer. trudną walkę przewiduje.

AMERYKA

Z Wassyngtonu 1go grudnia

Nakoniec rząd nasz postanowił przedsięwziąć środki najdzielniejsze dla przekonania ministrów ang. że Ameryka gotowa użyć całej swojej siły jeżeli nie cofną swoich rozkazów i nie podniosą ogłoszonej blokady. Akt zakazujący dowozu towarów ang. do portów amer. z większą ostrością będzie rozciągnięty. Wszystkie okręty i inne statki wojenne będą uzbrojone i na morze wysłane tak dla zasłony floty kupieckich iako też dla odparcia nieprzyjaciół.

Z New-York 3 grudnia

Sekretarz skarbowy Albert Gallatin zdał rachunek przychodu i rozchodu skarbu Rzeczplitey. W roku 1811 dnia 30 września skończonym, dochody wszelkiego rodzaju wynosiły 13,541,466 dollarów, pożyczka doczesna 1810 grudnia 10 uchwalona wyniosła 2,750,000 dollarów; ogólnie wpłynęło do skarbu 16,291,466 dol. z roku przeszłego 1810 zostało 3,459,029 dol.; azatym massa pieniędzy użyta w 1811 wynosiła 19,750,476 dollarów. Z tego funduszu na wydatki potoczne wyasypano 7,994,384; zgaszono dług doczesnego 2,750,000; nadpłacono dług dawnego 558,262, ogólnie wydano 15,802,657; azatym zostało w skarbie 3,947,818 dollarów. Przychody przewyższają sumę wydatków blisko pięciu milionami. W terażniejszych czasach, dochodu na rok następny 1812 wyliczono 8,200,000; azatym braknie 1,200,000; i ten niedostatek musi być ułatwionym przez pożyczkę doczesną. Dług publiczny stanów ziednoczonych, w r. 1801 wynoszący 79,926,599 dollarów, zmniejszony został przez każdoroczne nadpłaty do 33,900,189; lecz do tego przydadź należy nowy dług 11,250,000 za Luizjanę dla Francji należny. Prowizya wynosząca w 1801 roku 4,180,463 dolarów, dziś ledwo czyni 2,232,481.

Na granicach naszych zaszły krwawe sceny między milicyją amer. a tłumami dzikich indyjanów. Zjawił się między nimi nieaki prorok; zapalił ich umysły i do rozpoczęcia wojny za interes religii nakłonił. Połączyły się więc rodziny Patewatemianów i inne pokolenia; i uderzyły na granice nasze. Wielkorządcą Harrison spotkał indyjanów i ofiarowaną bitwę przyjąwszy, na głowę poraził. Niewiadomo co się stało z Prorokiem.

ZWIĄZEK RENSKI

Z Warszawy 1 lutego

Komendant ieneralny kadetów i dyrektor edukacyi narodowej chcąc ułatwić drogę do umieszczania dzieci w korpusach kadetów kaliskim i chełmskim ogłosił, że do nich przyjmowani będą młodzieńcy lat 10 skończonych; przynoszący dowody że są dziećmi wysłużonych wojskowych, urzędników i officialistów niedostatnich, rodziców ubogich, zaleceni w szkołach pilnością, i że są zdrowi i ospę odbyli. Zgłoszenia przysyłają się na pismie razem z dowodami; z tych formuje się lista expektantów, a gdy dojdzie do 50 zamyka się, i niewpród do wpisywania otwiera się aż zmniejszy się do połowy—Jeneralny inspektor mienicy Bienkowski ostrzegł publiczność że pokazały się fałszywe złotówki pruskie robione pod r. 1765 z wyobrażeniem Fryderyka 2, pod r. 1797 Fryderyka Wilhema 2, i pod r. 1811 z obrazem Fryderyka Wilhema 3 robione z miedzi i cyny bardzo mało posrebrzane. (z gazet warszawskich)

S Saxonii 20 stycznia

Król saski uznał za rzecz potrzebną uformować w stolicy swojej Dreznie gwardyją narodową z obywatelów wynosić mającą 8 kampanii pieszych i jedną jazdy konnej; każda składać się ma ze 100 ludzi szeregowych i potrzebnej liczby officerów. Oba korpusy zostawać będą pod rozkazami komendanta miasta; i udzielnie mieć będą swojego własnego dowodzcę. (z Zusch)

WŁOCHY

Z Neapolu 2 stycznia

Powrót lorda Bentinck do Palermu w Sycylii, w innych okolicznościach mało co znaczący wypadek, w terażniejszym stanie Sycylii wzbudza ciekawość, i powszechną uwagę ściąga. Domysły w tej mierze iedne drugie obalają, to tylko pewne, że wiele osób poymano i na tamten świat wyprawiono. Wydawca gazety w Messynie uwielbia wprowadzić spr-

wiedliwość ang. zakazującą imać osob bez iawnych ich zbrodni dowodów, i że ostre środki małą liczbę sycylianów, szczególniej zaś neapolitanow dotknęły, ale tego nie mówi, iż większa połowa tych ofiar należy do woyska sycylijskiego zostającego pod rozkazami anglików, lub do klasy ludzi, mianych za naysprzyjawniejszych do dworu Palermeńskiego. Ze wszystkiego zaś widać, że boiaźń władza tym dworem. Widzi on, iak własni iego officerowie znagleni od anglików, skazują na śmierć lub więzy swoich współ-obywatelów, a ile może, gniew swój hamuje i ukrywa. Na imanie odpowiada imaniem, i w niepewności waha się co ma począć teraz i na przyszłość. Takie to są początkowe wypadki po przybyciu Lorda Bentinck, nad którymi niechay się sycyliyczycy dobrze zastanowią, i z których wniesć można, czego się ieszcze spodziewać należy. (*Zuschauer.*)

Zagrażająca postawa Wezuwiusza skończyła się na strasznym wybuchaniu, inż od dwóch dni trwającym; wszakże lawa tak zwolna płynie, iż mniemają, że się zatrzyma.—Jeneralna Polycya królestwa naszego zaleciła, aby poiazdy podrózne najeite, nie wazyły się puszczać w drogę, aż gdy się ich 12 lub 15 zbierze, i to wychodzić mają pod zasłoną dostateczney straży woyskowej.

T U R C Y I A

Ze Stambułu 20 grudnia

Z powodu urodzenia się sułtanowicza Murada wyprawione przez dni 7 uroczystości kosztowały skarbowi 5000 kies, chociaż niebyło wielkiego festynu dla Publiczności, lecz wszystko się w seraiu skończyło. Wciągu tych zabaw udał się Sułtan do seraiu Galata i tam przyymował od posłów zagr. zwyczajne upominki ozdobione kwiatami cukrami i chłodnikami. Mówią też iż udał się do obozu Daud dla rozmówienia się z baszą Romeli, który w 1200 żołnierzy tam stanął. Korpus Kara Osmana Oglu wysłużywszy czas zamierzony wraca do swoich siedlisk, lecz na to miejsce nowe zaciągi azyatyckie ciągną przez Adryanopol ku Dunaiowi. (*z Lwowskiej*)

Od brzegow Dunaiu 26 grudnia.

O losie W. Wezyra i woysk iego w Ruszczuku zamkniętych różne pisma rozmaicie doniosły. Jedne ogłosiły że sam ieden przebrał się do Szumli, drugie że przebijając się przez zapory straciwszy wiele ludzi ledwie z garstką trafił do Balkanu; inne twierdzą że dotąd stoi w Ruszczuku zamknięty. Głoszono też że Sułtan niechętny s powodu klęsk odniesionych, inni zapewnniają że Wezyr nie stracił zaufania. Pełnomocnicy ottomańscy bawią w Bukarecise. Woyska miały pójść na zimowe leże. (*z Lwowskiej.*)

S Z W E C Y I A

Ze Sztokolmu 8 stycznia

Wczora uroczystym obrzędem, król nasz Karol 15 szczęśliwie przyszedłszy do zdrowia, objął rządu państwa.

Na brzegach szwedzkich i duńskich znajduią wiele trupow z morza wyrzuconych; którzy w burzy na flocie ang. zginęli. Na morzu bałtyckim ieszcze zostały okręty wojenne Ardent i Dictator, po dział 64 noszące, fregaty Crescent i Fisgard, tudzież bryg Urgent. Wszystkie zaś inne odplnęły do Anglii. (*Zuschauer.*)

Zbiór wypadkow ważniejszych w 1811 w maju

W pierwszych dniach maja ukończono nowe urządzenie królestwa bawarskiego. D 1 najznacniejsi kupcy Amszterdamscy installowani tam byli w nowej izbie handlowey. Dnia 3 Jurł Baragnay d' Hilliers pobił Jrla hiszpańskiego Campo Verde przy Figuietas w Katalonii. Dnia tegoż palono znou w Lipsku skonfiskowane towary angielskie. Dnia 4 nowa szkoła dramatyczna otworzona została publicznie w Warszawie. Dnia 5 zacięta bitwa woyska fr. pod M. Massena Xciem

Esling z woyskiem ang. i por. przy Fuentes-Onnoro w którey prawe skrzydło sprzymierzonych zniesione zostało. Dnia 6 flottylla hamb. odparła przy Jahde 11 małych statkow ang. Dnia 10 Jurł fr. Brenier wysadził na powietrze warownie twierdzy por. Almeida, z łączył się z głównym woyskiem Xcia Esling, którego główna kwatery była potem w Salamance, gdzie zdawszy dnia 11 dowodztwo M. Marmont Xciu Raguzy wyjechał do Francyi. Dnia 11 ustawa króla saskiego względem zbiegow z woyska warsz. Dnia tegoż ustawa króla saskiego względem wierzycieli mających obligacyie skarbowe warsz. Dnia tegoż ogłoszono w Stralsundzie urządzenie względem obrony Pomeranii szwedzkiej. Dnia 12 ukończył się seym królestwa saskiego. Dnia 14 senat włoski przyjął tegoroczny budget. Wydatki na rok wynosily 131 milionow lirów—Dnia 14 zjechał do Lipska z Drezna komisarz J. K. Mości i surowe przeciw handlowi zakazaniami towarami ang. przedsięwziął środki. Dnia 16 król hiszpański Józef zjechał do Paryża. Wszystkie władze miały u niego audyencyą dnia 19. Dnia 16 umarł w Odesie Jenerał Kamiński, były wodz naczelny woyska rossyjskiego szczęśliwie działającego przeciw turkom. Dnia tego upoczywa bitwa niedaleko Badaioz woyska Xcia Dalmacyi z woyskiem Jrla Beresford. Dnia 19 woysko fr. pod Jrlm Suchet zdobyło szturmem ważny zamek Oliva pod Tarragoną. Dnia 20 kanclerz skarbowy podał parlamentowi ang. budget tegoroczny. Wydatki całej wielkiej Brytanii wynosily 56 milionow 210,869 funtow szterlingow a dochody tyleż prawie, lecz wchodziła w to nowa pożyczka 12 milionow funt. szter.—Dnia tegoż pismo okolne królewskie ogłoszone w Szwecyi, z powodu rozsianych po prowincyiach wieści zatrważających, i nakazujące mieć baczną oko na cudzoziemcow. Dnia 21 król neapolitański wyjechał z Paryża. Dnia tegoż list okolny rządu szwedzkiego do ministrow królewskich przy dworach zagranicznych, z powodu zaszyłych rozruchow w niektórych częściach południowey Szwecyi Dnia 22 monarchowie poiechali z Ramboulet do Caen i Cherburga: powrócili do Paryża w końcu tegoż miesiąca. Dnia 23 król westfalski przybył do Paryża. Dnia 22 ustawa króla saskiego zakazująca w Xięstwie warsz. towarow i przedzy bawelnianych z rękodzielni pruskich. Ustawa tegoż króla pod tąż datą stanowiąca cło na wprowadzane do Xięstwa warsz. sukno. W dniach 25 i 26 przedsięwzięto w Frankfurcie nad Menem surowe środki przeciw kupcom i towarom ang. zakupionym w Lipsku, a zmyślonemi zaświadczeniami opatrzonym. Monarchowie francuzcy przybyli do Cherburga. D. 27 ustawa króla sask. nakazująca dostawienie z xięstwa warszawskiego 500 ludzi do półku letkiej iazdy w gwardyi Napoleona. Dnia 28 adres katolikow Jrlandzkich do Xięcia Reienta o nadanie im swobod, i przeciw Xięciu Richemont wielkorządcy Jrlandyi. Dnia tegoż wielki pożar w Prezburgu. Dnia 29 sąd kassacyjny państwa fr. przeniosł się z wielką uroczystością do dawney wielkiej sali parlamentowey. Dnia 30 król neapolitański powrócił z Paryża do swojej stolicy. Dnia tegoż wielki Xże frankfurtski wyjechał z Frankfurtu do Paryża, poruczywszy rząd kraiu swego baronowi Albini. D. 31 adres obywatelow londyns: do Xcia Regenta względem reformy parlamentu. Dnia tegoż izba niższa odroczyła większością prozbę katolikow Jrlandzkich. D. 31 Napoleon zwołał ciało prawodawcze fr. na dzień 16 czerwca. W miesiącu tym okręty wojenne ang. ukazały się na morzu bałtyckim. Układy o pokoy między Rossyą i Portą.

	w Wilnie	Barometr	Termometr	Odmiany
	dnia stycznia	cale linie	stopnie	powietrza
28	z rana	27 11 3	— 10 ⁺	pochmurne
	po południu	27 11 5	— 7	
	w wieczor	27 11 6	— 10	
29	z rana	28 0 0	— 10	pogodne
	po południu	28 1 0	— 8	
	w wieczor	28 1 0	— 11	
30	z rana	28 1 4	— 19	pogodne
	po południu	28 1 3	— 10	
	w wieczor	28 1 2	— 14	